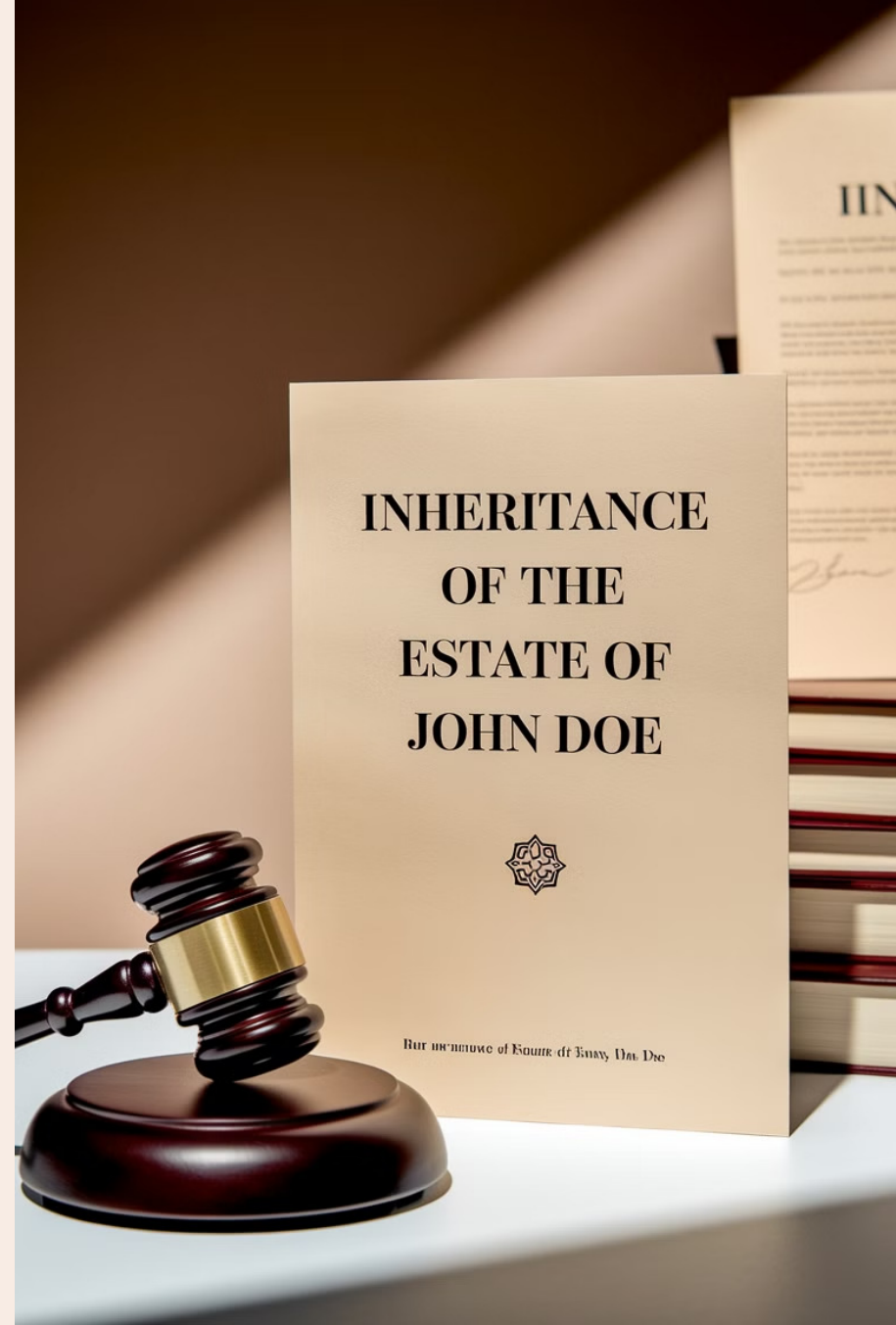

Egzekucja przeciwko spadkobiercom dłużnika

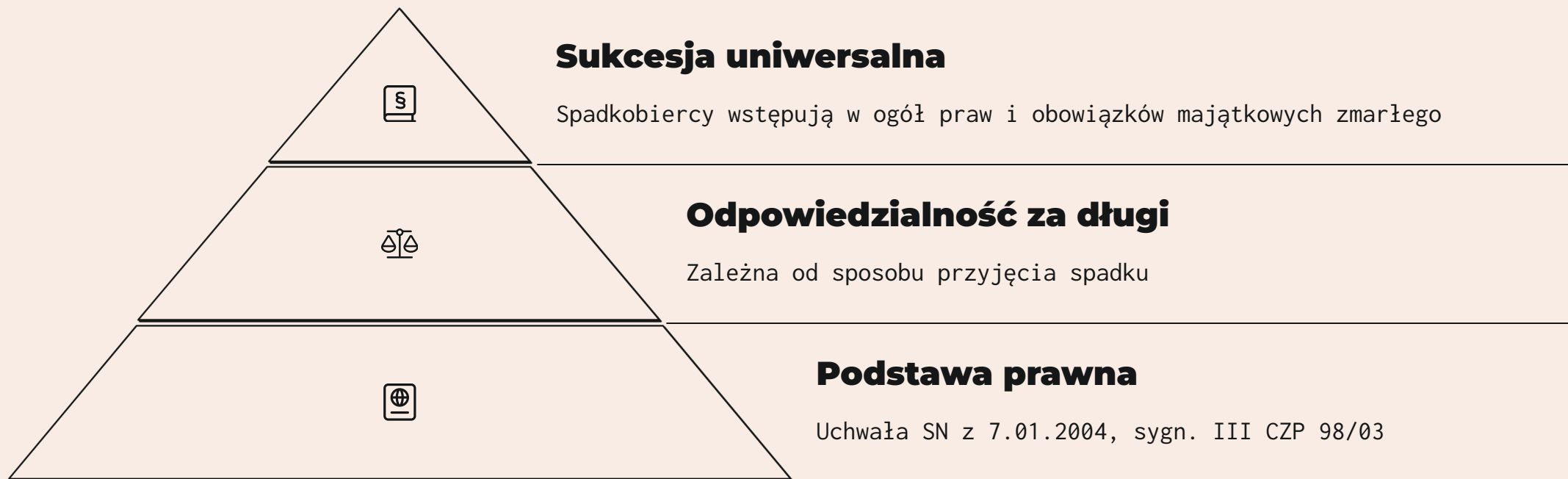
Śmierć dłużnika to trudna sytuacja nie tylko dla jego bliskich, ale również dla wierzycieli. Wbrew powszechnemu przekonaniu, zobowiązania finansowe nie wygasają wraz ze śmiercią osoby zadłużonej.

Postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu, jednak po dopełnieniu określonych formalności może być kontynuowane przeciwko spadkobiercom dłużnika.

W niniejszej prezentacji przedstawimy kompleksowe informacje dotyczące prawnych aspektów podjęcia egzekucji z udziałem spadkobierców, wyjaśnimy procedury i formalności, które należy spełnić, oraz podpowiemy, jak efektywnie współpracować z komornikiem, aby zwiększyć szanse na odzyskanie należności.

Prawne aspekty dziedziczenia długów

Polskie prawo spadkowe opiera się na zasadzie sukcesji uniwersalnej, co oznacza, że spadkobiercy wstępują w ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego. Dziedziczą oni nie tylko aktywa (np. nieruchomości, pojazdy, oszczędności), ale również pasywa, czyli długi.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy: "sukcesja uniwersalna polega na tym, że na podstawie jednego zdarzenia ogół praw i obowiązków majątkowych przechodzi z jednej osoby na drugą i to bez względu na to, czy następca prawny o tym wie."

Rodzaje odpowiedzialności spadkobierców

Odpowiedzialność ograniczona (cum viribus hereditatis)

Ma miejsce przed przyjęciem spadku lub w przypadku przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Spadkobierca odpowiada za długi tylko do wysokości wartości majątku spadkowego.

Odpowiedzialność nieograniczona (pro viribus hereditatis)

Występuje po prostym przyjęciu spadku. Spadkobierca odpowiada za długi spadkowe całym swoim majątkiem, nie tylko odziedziczonym.

Domniemanie przyjęcia z dobrodziejstwem inwentarza

Od 2015 roku spadkobierca, który nie złożył żadnego oświadczenia w terminie 6 miesięcy, przyjmuje spadek z ograniczeniem odpowiedzialności za długi.

Sposób, w jaki spadkobierca przyjął spadek, ma fundamentalne znaczenie dla zakresu możliwości egzekucyjnych. Przyjęcie proste spadku jest najkorzystniejszą sytuacją dla wierzyciela, gdyż spadkobierca odpowiada całym swoim majątkiem.

Procedura podjęcia egzekucji po śmierci dłużnika

Zawieszenie postępowania

Po śmierci dłużnika postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu na mocy postanowienia komornika (art. 819 § 1 KPC).

Ustalenie spadkobierców

Wierzyciel ustala krąg spadkobierców poprzez rejestr aktów poświadczenia dziedziczenia lub sąd.

Uzyskanie dokumentów

Uzyskanie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia.

Podjęcie egzekucji

Złożenie komornikowi odpowiednich dokumentów wraz z wnioskiem o podjęcie postępowania.

Kontynuowanie lub wszczęcie egzekucji

Kontynuowanie wszczętej egzekucji

Aby kontynuować wszczętą już egzekucję przeciwko spadkobiercom dłużnika, należy złożyć komornikowi odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo odpis notarialny aktu poświadczenia dziedziczenia.

Wszczęcie egzekucji przeciwko spadkobiercom

Aby wszcząć egzekucję przeciwko spadkobiercom dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przed śmiercią dłużnika należy złożyć komornikowi tytuł wykonawczy oraz odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo odpis notarialny aktu poświadczenia dziedziczenia.

Uzyskanie klauzuli wykonalności przeciwko spadkobiercom

Aby wszcząć egzekucję na podstawie tytułu egzekucyjnego (czyli bez klauzuli wykonalności) przeciwko spadkobiercom dłużnika należy uzyskać w sądzie klauzulę wykonalności przeciwko spadkobiercom a następnie złożyć dokumenty opisane w punkcie jw. komornikowi.

W przypadku gdy spadkobiercy dłużnika są znani, ale nie objęli spadku (np. mieszkają za granicą), wierzyciel powinien złożyć w sądzie wniosek o ustanowienie kuratora dla spadkobierców dłużnika, a następnie złożyć komornikowi postanowienie o ustanowieniu kuratora.

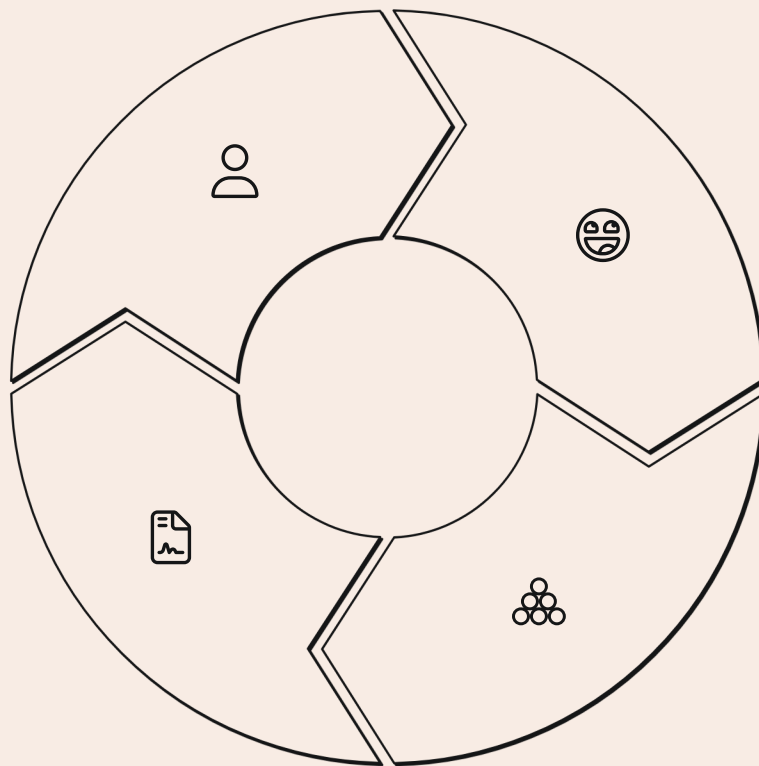
Egzekucja z udziałem kuratora spadku

Brak znanych spadkobierców

Gdy spadkobiercy nie są znani lub nie objęli spadku

Złożenie dokumentów

Postanowienie o ustanowieniu kuratora składane komornikowi

Ustanowienie kuratora

Sąd na wniosek wierzyciela ustanawia kuratora spadku

Ograniczony zakres egzekucji

Egzekucja tylko z majątku spadkowego

Zgodnie z art. 819 § 2 k.p.c.: "Jeżeli spadkobiercy dłużnika nie objęli spadku albo nie są znani, a nie ma kuratora spadku, sąd na wniosek wierzyciela ustanowi dla nich kuratora, chyba że egzekucja dotyczy roszczeń wynikających z działalności gospodarczej, a został ustanowiony zarząd sukcesyjny".

Strategia dla wierzycieli

Badanie kondycji majątkowej

Analiza wartości majątku spadkowego, kondycji majątkowej spadkobierców oraz istnienia innych zobowiązań spadkowych przed podjęciem decyzji o kontynuowaniu egzekucji.

Współpraca z komornikiem

Dokładne wskazanie majątku, regularna komunikacja, zlecenie poszukiwania majątku oraz możliwość złożenia wniosku o spis inwentarza spadku.

Egzekucja z nieruchomości

Skuteczna forma odzyskiwania należności obejmująca zajęcie nieruchomości, opis i oszacowanie, licytację oraz podział uzyskanej sumy.

Terminy i przedawnienie

Śmierć dłużnika nie przerywa biegu przedawnienia roszczeń, konieczne jest aktywne działanie wierzyciela.

Terminy przedawnienia i skuteczna egzekucja

3 lata

Działalność gospodarcza

Roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

3 lata

Świadczenia okresowe

Roszczenia o świadczenia okresowe

6 lat

Prawomocne orzeczenia

Roszczenia stwierdzone prawomocnym orzeczeniem

6 lat

Inne roszczenia

Pozostałe roszczenia co do zasady

Egzekucja przeciwko spadkobiercom dłużnika jest procesem złożonym, wymagającym znajomości zarówno przepisów prawa spadkowego, jak i egzekucyjnego. Kluczowe znaczenie dla wierzyciela ma ustalenie kręgu spadkobierców, sposobu przyjęcia przez nich spadku oraz uzyskanie odpowiedniego tytułu wykonawczego.

Bardzo pomocne jest skorzystanie z pomocy zawodowego pełnomocnika, który przeprowadzi wierzyciela przez wszystkie etapy tego skomplikowanego procesu i zwiększy szanse na skuteczne odzyskanie należności.